

Beleidsplan Sociale Veiligheid

Inhoudsopgave	pagina
1. Visie, doelen en uitgangspunten	2
1.1 De Vreedzame School als preventiekader	
1.2 Pesten	
1.3 Aanpak van pesten en sociale onveiligheid	
2. Monitoren van sociale competentie en beleving	3
2.1 Analyse van de uitkomsten vindt plaats op 3 niveaus	
3. Het voorkomen van pesten en sociale onveiligheid	4
3.1 Het uitdragen van een positieve sociale en morele norm	
3.2 De klas en school: een gemeenschap	
3.3 Investeren in de relatie met de leerlingen	
3.4 leerlingen worden mede verantwoordelijk	
3.5 Opstekers	
3.6 Een grondwet: basisregels in de school	
3.7 Van grondwet naar groepsregels en omgangsafspraken	
3.8 Aanleren en handhaven van gedragsregels	
3.9 Bij het overtreden van de regels: zinvol straffen	
3.10 Toezicht bij ons op school	
3.11 Leerlingen worden betrokken bij sociale veiligheid	
4. Aanpak plagen en pesten	10
4.1 Ingrijpen bij pesten: de oplossingsgerichte pestaanpak (OPA)	
4.2 Digitaal pesten	
4.3 Herstelgesprekken	
4.4 Schorsing en verwijdering	
4.5 De antipestcoördinator	
4.6 Ouders betrekken bij het veiligheidsbeleid	
5. Prioriteiten en plan van aanpak voor het schooljaar 2017 - 2018	13
6. Bijlage Gedragsprotocol - time-out, schorsing en verwijdering	14
7. Bijlage Discriminatie en racisme	22
8. Bijlage Ongewenst bezoek in en rond de school	22
9. Bijlage Strafbare feiten	23
10. Bijlage Protocol Sociale Media	24

1. Visie, doelen en uitgangspunten

1.1 De Vreedzame School als preventiekader

Uitgangspunt voor het beleid inzake sociale veiligheid op onze school is het programma van De Vreedzame School. De Vreedzame School is een programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het programma helpt onze school een gemeenschap te vormen waarin we leerlingen actief aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor elkaar, hun omgeving, voor de schoolgemeenschap en de samenleving.

Met De Vreedzame School besteden we aandacht aan basale sociaal-emotionele en burgerschapscompetenties die wenselijk zijn in een democratische samenleving, zoals je verplaatsen in een ander, op een democratische manier met elkaar beslissingen nemen, openstaan voor verschillen tussen mensen, constructief conflicten oplossen, omgangsvaardigheden en verantwoordelijkheid nemen voor de gemeenschap.

Wij willen kinderen op onze school zich niet alleen optimaal laten ontwikkelen in kennisvakken zoals taal en rekenen, maar wij willen ook een bijdrage leveren aan de sociale en maatschappelijke vorming van leerlingen. Dat het ook goede mensen worden die op hun beurt een bijdrage aan de samenleving zullen leveren. Met elke generatie vormen we immers opnieuw onze samenleving.

Onze school wil een school zijn waar alle kinderen zichzelf kunnen zijn en zich veilig en prettig voelen. Dit zien wij als een voorwaarde om tot leren te komen. We bevorderen sociale veiligheid en proberen hierdoor ongewenst gedrag zoals pesten te voorkomen. Hieronder werken we deze preventieve maatregelen nader uit.

1.2 Pesten

Wij spreken van pesten als er sprake is van:

- een negatieve intentie, bedoeld om een andere leerling leed te berokkenen;
- herhaaldelijke en langdurige blootstelling aan negatief gedrag/agressie van één of meer leerlingen;
- verschil in macht tussen pester en gepeste.

We maken onderscheid tussen pesten en plagen. Bij plagen is het negatieve gedrag niet structureel tegen dezelfde leerling gericht en is de machtsongelijkheid veelal niet zo duidelijk aanwezig als bij pesten. De insteek bij plagen is bovendien eerder elkaar aan het lachen maken, dan dat er sprake is van een expliciet negatieve intentie en buitensluiten. We leren leerlingen ook het onderscheid tussen pesten en een conflict. Een conflict is een verschil van mening of van belang (A wil dit en B wil dat). Soms ontaardt een conflict in een ruzie, als er sprake is van (fysiek of psychisch) geweld. Plagen kan echter leiden tot een conflict: A wil dat B ophoudt en B vindt het leuk om er nog even mee door te gaan. Pesten is van een andere orde. De machtsongelijkheid en de structurele gerichtheid op één persoon maakt het onvergelijkbaar met plagen. Pesten is weloverwogen en proactief, gebeurt niet per ongeluk of spontaan, en ook niet als gevolg van uitlokking.

Pesten behoort tot het repertoire van kinderen, en het wordt gevoed in een cultuur die gekenmerkt wordt door competitie en individualisme. Wij bieden op onze school een sterk tegenwicht: de klas en school moet een positieve sociale gemeenschap te zijn, waarin een expliciete sociale en morele norm aanwezig is die ervoor zorgt dat we oog hebben voor elkaar, dat we rekening houden met elkaar, dat we allemaal verantwoordelijkheid dragen voor de gemeenschap, en dat je het recht hebt om jezelf te zijn, maar dat je dan ook de plicht hebt om ervoor te zorgen dat ieder ander dat recht heeft. Wij willen een school zijn waarin zorg voor

elkaar centraal staat. Een school met een klimaat waarin sprake is van verbinding, eerder dan concurrentie of competitie. Een met een 'inclusief' groepsklimaat, waarin niemand wordt buitengesloten. Op die manier voorkomen we in veel gevallen ongewenst gedrag als pesten. Als er toch gepest wordt grijpen we snel in.

1.3 Aanpak van pesten en sociale onveiligheid

Als er zich dus toch pestincidenten voordoen, gaan we altijd eerst na of het programma van De Vreedzame School (nog) goed wordt uitgevoerd in de betreffende groep. Als dit niet het geval is, wordt hier eerst aandacht aan besteed. Vervolgens is er soms meer nodig. We hanteren daarbij een glijdende schaal: van vroegtijdig ingrijpen bij plagen tot uiteindelijk (als alle andere middelen zijn uitgeput) schorsen of verwijderen van leerlingen. Voor een gedetailleerde beschrijving van de verschillende stappen en maatregelen die we in dergelijke situaties nemen, verwijzen we u naar bijlage 6 "Gedragsprotocol".

2. Monitoren van sociale competentie en beleving

Voor het nauwlettend en systematisch monitoren van de sociale competentie en de sociale beleving van onze leerlingen is het observeren hiervan door de leerkracht voor ons van wezenlijk belang. Doordat de leerkracht dagelijks omgaat met de leerlingen, kent deze zijn/haar leerlingen en merkt deze ook veranderingen in gedrag op. In de groepen 1,2 gebruiken de leerkrachten binnen het instrument DORR o.a. de leerlijnen betreffende de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen en krijgen hierdoor aanvullende informatie, naast hun dagelijkse observaties. Om op dit gebied tevens een gezamenlijk referentiekader te hanteren, nemen we in alle groepen 2x per jaar de SCOL af. Met dit instrument brengen we systematisch de sociale competentie van onze leerlingen in kaart. Naast de observaties van de leerkracht hebben we tevens de mogelijkheid om aanvullend de Vragenlijst Groepsklimaat en de Veiligheidsthermometer van de Vreedzame School in te zetten. De Vragenlijst geeft inzicht in hoeverre de doelen van de Vreedzame School worden gehaald, de Veiligheidsthermometer geeft het sociaal welbevinden van leerlingen weer. Wij hebben de ervaring dat jonge kinderen (groep 1,2) in het Nu leven en nog veel moeite hebben om een dag in het geheel te overzien. Ook van leerlingen t/m groep 6 is het veel gevraagd om vanuit zelfreflectie een objectieve beoordeling te geven over een periode van een week en langer. Om die reden zien wij de door leerlingen ingevulde vragenlijsten dan ook vooral als een signaal van het moment en leggen we deze naast de observaties en ervaring van de leerkracht om deze met elkaar te vergelijken. We zijn dan ook voorzichtig om harde conclusies te trekken uit de door leerlingen ingevulde lijsten. Van onze bovenbouwleerlingen (gr. 7 en 8) verwachten we dat ze gaandeweg steeds objectiever hun eigen sociale competentie en gevoel van veiligheid kunnen aangeven. Zij vullen tevens 2x per jaar de leerlingSCOL in. De uitkomsten van de verschillende SCOL-overzichten geven ons een totaalbeeld van de *beleving* van de sociale veiligheid van de leerlingen, in de *feitelijke aantasting* van de sociale veiligheid en het *welbevinden* van de leerlingen.

2.1 Analyse van de uitkomsten vindt plaats op 3 niveaus:

- * Op individueel niveau zal de groepsleerkracht de resultaten van zijn of haar leerlingen bekijken (zowel het groepsoverzicht als evt. de individueel ingevulde vragenlijst), en nagaan of er op individueel niveau direct actie nodig is. Bij opvallende zaken ligt het voor de hand om eerst een individueel gesprekje te voeren met de leerlingen die het betreft. Met name als leerlingen voor een score bij bepaalde vragen 'altijd' of 'onveilig' hebben gekozen (de meest

- negatieve score) is er reden voor nader onderzoek. Soms worden de antwoorden van leerlingen beïnvloed door recente, negatieve gebeurtenissen en moet men de uitslag relativeren. Maar soms is er sprake van langdurige problematiek en is er een aanpak nodig.
- * Ook op groepsniveau worden de resultaten geanalyseerd en besproken. Eerst vindt een analyse plaats van de mogelijke oorzaken van een negatieve uitslag. Herkent de groepsleerkracht de score? Komt de score overeen met de eigen indruk? Welke leerlingen zijn opvallend? Passend bij het gedachtegoed van Vreedzaam is een bespreking met de groep zelf. De groepsleerkracht vat de resultaten samen, en bespreekt deze met de groep.
 - * De stuurgroep Vreedzame School bestaat momenteel uit de leerkrachten Margreet Stroet en Oonagh Erkens, interim directeur Marino van Montfoort en intern begeleider Martje Duut. Zij bespreken eveneens de resultaten van alle groepen. Hierbij gaat de aandacht uit naar een vergelijking van de verschillende groepen met elkaar én naar een vergelijking met voorgaande jaren. Is er sprake van een negatieve of een positieve ontwikkeling? Zo ja, hoe komt dat? Hierbij worden tevens de acties geëvalueerd die in het voorgaande jaar zijn ondernomen om de veiligheid te vergroten. De resultaten van deze analyse worden tevens besproken binnen het intern ondersteuningsteam (intern begeleider en directie). Daar kunnen indien nodig maatregelen worden besproken waarmee de (sociale) veiligheid op school kan worden vergroot.

3. Het voorkomen van pesten en sociale onveiligheid

Zoals we hiervoor al aangegeven hebben leggen we met het programma van De Vreedzame School een fundament voor een sterk tegenwicht tegen pestgedrag. We noemen een paar belangrijke elementen van het programma, naast de wekelijkse lessen die leerlingen in alle groepen ondergaan.

3.1 Uitdragen van een positieve sociale en morele norm

Gedrag wordt voor een groot deel bepaald door de sociale norm in de omgeving. Leerlingen zijn gevoelig voor de vraag: 'wat wordt er hier van mij verwacht?' Om positief gedrag van leerlingen te stimuleren willen we expliciet een positieve sociale en morele norm uitdragen. Dit doen we onder andere door:

- het zichtbaar maken welk blok centraal staat en hoe de leerlingen dit verwerken in opdrachten. B.v. door 'opstekers' waarmee leerlingen gecompimenteerd worden voor iets wat ze hebben gedaan. Dit plakken/hangen we op de zuil van de Vreedzame School die beurtelings op verschillende plekken in de school staat opdat dit met alle ouders en leerlingen wordt gedeeld;
- de omgangsafspraken en het logo van De Vreedzame School hangen zichtbaar in alle groepen;
- directe correctie van gedrag van kinderen dat niet past binnen de norm;
- op zijn/haar werkdagen staat de directeur bij de ingang van de school om de leerlingen 's ochtends te begroeten, hen aan te spreken op rennen, een opsteker te geven, belangstellend te informeren, enzovoort.

3.2 De klas en school: een gemeenschap

We willen alle leerlingen het gevoel geven dat ze onderdeel zijn van de leefgemeenschap die de school en de klas vormen, dat hun aanwezigheid 'verschil maakt' en dat de klas of de school

minder leuk zijn als hij of zij er niet bij is. Dit doen we onder andere door kinderen veel (ook groepsoverstijgend) te laten samenwerken met verschillende leerlingen (met behulp van coöperatieve werkvormen), door samen omgangsafspraken te maken, samen te bedenken welke taken er in de klas zijn en die met elkaar verdelen, of als klas presentaties voor andere klassen te verzorgen. In het begin van het schooljaar besteden we veel aandacht aan de vorming van een positieve groep in alle klassen (met de lessen van blok 1 van De Vreedzame School). Het voorgaande heeft evenzeer betrekking op de school. Het maakt veel uit of leerlingen zich verbonden voelen met de school als geheel, dat zij de school als een gemeenschap ervaren. Die gemeenschap bestaat dan – als het goed is – uit alle andere leerlingen, alle leerkrachten en alle ouders.

Op onze school vinden we het daarom belangrijk dat alle leerlingen alle leerkrachten kennen. Om die reden zijn er door het jaar heen verschillende activiteiten waarbij groepsoverstijgend wordt gewerkt b.v. bij de vaklessen gym, de podiumuitvoeringen en kerstafette. Daarnaast zorgen we ervoor dat nieuwe leerkrachten zich voorstellen aan de hele school. Soms gebeurt dit plenair bij een viering en soms gaat de leerkracht even de klassen rond. Kinderen kunnen de leerkracht dan vragen stellen nadat hij of zij zich heeft voorgesteld.

3.3 Investeren in de relatie met de leerlingen

We vinden het belangrijk dat alle leerlingen een goede relatie hebben met hun eigen leerkracht. Dat is een kernvoorwaarde voor een gevoel van veiligheid. We vragen van onze leerkrachten dat ze investeren in het leren kennen van de eigen leerlingen en in de onderlinge relatie. Ieder kind moet voelen dat het er toe doet, dat de leerkracht het fijn vindt dat hij of zij er vandaag weer is. Alle leerkrachten zorgen ervoor dat ze aan het begin van het jaar tussen de bedrijven door met iedere leerling een gesprekje voeren over persoonlijke zaken als: dingen waar ze tegenop zien, die ze leuk vinden of spannend, hoe het thuis gaat en wat ze graag doen na schooltijd.

3.4 Leerlingen worden mede verantwoordelijk

Als de klas een gemeenschap is, dan voelen leerlingen zich betrokken bij en medeverantwoordelijk voor wat er gebeurt in de klas. Bij ons op school hebben leerlingen een stem en leren zij die stem op een verantwoorde wijze te gebruiken. We geven leerlingen niet zozeer een stem om op te komen voor hun eigen belang, maar we willen dat ze zich medeverantwoordelijk gaan voelen voor het algemeen belang. We willen dat zij hun steentje bijdragen aan het algemeen belang, aan de gemeenschap. En daar zullen ze zich eerder verantwoordelijk voor voelen als ze ook echt mogen meedenken en als ze serieus worden genomen b.v. door over bepaalde zaken mee te mogen beslissen. Op die manier ervaren leerlingen het democratisch principe.

We laten tevens oudere kinderen jongere kinderen helpen bij allerlei activiteiten zoals b.v. bij het maatjeslezen of geven hen een coachende rol bij het buiten spelen. En – specifiek gericht op ongewenst gedrag als pesten – leren we de leerlingen b.v. dat ze op kunnen en moeten komen voor gepeste medeleerlingen, dat ze ‘verdedigers’ kunnen zijn.

3.5 Opstekers

We werken actief aan een positief sociaal klimaat, waarin ieder kind zich veilig voelt, waarin respect is voor elkaar en waarin iedereen makkelijk samenwerkt met iedereen. Een op het eerste gezicht eenvoudig, maar zeer belangrijk middel om hiertoe te komen is het geven van ‘opstekers’, of complimenten.

Kinderen (en volwassenen) hebben de neiging om de negatieve gedragingen te benoemen, en het positieve als vanzelfsprekend te beschouwen. In De Vreedzame School leren we iedereen

heel bewust positief gedrag te benoemen in de vorm van een 'opsteker'.

Als iedereen in de groep in staat is om elkaar complimenten te geven en zo hun waardering voor elkaar uit te spreken, ontstaat er langzamerhand een steeds positievere sfeer in de groep. En daarmee een cultuur waarin het normaal is om de nadruk te leggen op wat goed gaat. Een klimaat waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, zich gewaardeerd weten, het gevoel hebben dat het er toe doet dat ze er zijn.

3.6 Een grondwet: basisregels in de school

Pesten lijkt vaker voor te komen in een weinig gestructureerde omgeving en in een omgeving waar leerlingen onvoldoende voelen wat de sociale norm is. Duidelijke regels in de klas en in de school zijn dus van belang. Bij ons op school hebben we een **grondwet**: een set **basisregels** die vervolgens uitgewerkt kunnen worden in concrete verwachtingen ten aanzien van het gedrag. Die regels komen voort uit onze pedagogische doelstellingen (de belangrijkste waarden) van de school. De Vreedzame School biedt hiervoor een expliciet pedagogisch kader. Zoals eerder vermeld, is het streven met het programma van De Vreedzame School dat leerlingen:

- op een democratische manier gezamenlijk besluiten kunnen nemen;
- conflicten constructief kunnen oplossen;
- zich zorgzaam en verantwoordelijk opstellen ten aanzien van de gemeenschap;
- openstaan voor verschillen tussen mensen.

Deze doelen zijn terug te vinden in de thema's van de lesblokken, in positieve bewoordingen gevat:

- 1 We horen bij elkaar
- 2 We lossen conflicten zelf op
- 3 We hebben oor voor elkaar
- 4 We hebben hart voor elkaar
- 5 We dragen allemaal een steentje bij
- 6 We zijn allemaal anders.

Onze grondwet luidt:

- Wij zorgen ervoor dat iedereen erbij hoort
- Wij zorgen ervoor dat iedereen zich veilig voelt en zichzelf kan zijn
- Wij lossen conflicten samen op
- Wij helpen elkaar
- Wij dragen allemaal een steentje bij

3.7 Van grondwet naar groepsregels en omgangsafspraken

Aan het begin van ieder nieuw schooljaar wordt de grondwet in alle groepen onder de aandacht gebracht. Ouders worden op dat moment via ouderportaal in kennis gesteld van deze grondwet en tevens hangt de grondwet zichtbaar op de zuil van de Vreedzame School. Op deze manier wordt meteen aan het begin van het schooljaar de trend gezet: 'Zo doen we het hier op school!' Om kinderen duidelijk te maken om welk gedrag het gaat bij de regels, bespreken en demonstreren leerkrachten en kinderen gedrag dat wel en niet bij de regels hoort. Zo worden de omgangsregels met elkaar ervaren en snapt iedereen wat er met de regels wordt bedoeld. Doordat de grondwet en de uitgangspunten van de Vreedzame School in alle groepen en door alle leerkrachten wordt gehanteerd, wordt bij kinderen het besef versterkt dat deze regels 'van ons allemaal' zijn.

De regels vormen een kader voor gewenst gedrag: 'Zo doen we het op onze school!' Deze regels zijn vervolgens zichtbaar in de algemene ruimtes en in iedere groep. Ze staan ook op onze website en in de schoolgids.

Deze **basisregels** vormen een soort 'kapstok' waaraan de **groepsregels** worden 'opgehangen'. In de lessen van De Vreedzame School (in blok 1) wordt samen met de leerlingen gesproken over de grondwet, de eigen groepsregels en de omgangsafspraken die elke klas met elkaar wil maken om ervoor te zorgen dat het voor iedereen in de klas prettig en veilig is. De regels worden door volwassenen opgesteld, de leerlingen maken samen (omgangs)afspraken. Aan het begin van het jaar, tijdens blok 1, maakt iedere leerkracht in zijn of haar groep bekend welke **groepsregels** er gelden in de klas. Daarbij wordt de link gelegd met de grondwet op schoolniveau, zodat kinderen begrijpen dat de groepsregels afgeleid zijn van de grondwet. 'De grondwet geldt voor de hele school en dit zijn de regels van de groep!' Om die reden zijn de grondwetregels in iedere groep aanwezig. Vervolgens wordt in elke groep samen met de leerlingen **omgangsafspraken** gemaakt en op een afsprakenposter vastgelegd: 'Zo willen we het in onze groep'.

3.8 Aanleren en handhaven van gedragsregels

Met het opstellen van gedragsregels zijn we er nog niet. Gedrag dat bij een bepaalde regel hoort, moet vrijwel altijd worden **aangeleerd**. Dus, zeker bij jonge leerlingen, oefenen we de gedragsregels met de hele klas. Uit de door leerlingen ingevulde SCOL-lijsten van voorgaande jaren blijkt, dat ook de leerlingen in de bovenbouw behoefte hebben aan het inoefenen van gewenst gedrag d.m.v. rollenspel.

Maar het opstellen van regels en het aanleren van het bijbehorende gedrag is op zich ook nog niet voldoende. Het **handhaven** van regels vraagt ook iets aan **gedrag van de leerkracht** (en andere volwassenen in de school). Bijvoorbeeld:

- modelgedrag vertonen;
- leerlingen herinneren aan de regel;
- leerlingen bevragen als ze zich toch niet aan de regel houden en een opsteker geven als ze het vervolgens wel doen;
- met de leerlingen meelopen;
- leerlingen (ook van een collega) aanspreken die zich niet aan de regel houden.

Om het naleven van gedragsregels te bevorderen, is het tevens van belang dat:

- alle leerkrachten in de klassen (indien nodig) regelmatig terugkomen op een of meer regels waar de leerlingen moeite mee hebben door de gedragsinstructie in de klas te herhalen; Per blok staat er dan ook een regel uit de Vreedzame School centraal.
- alle volwassenen in de school helpen bij het toezicht houden op het naleven van de regel; het team maakt afspraken over wie op welke plek toezicht houdt.

3.9 Bij het overtreden van de regels: zinvol straffen

Er zullen altijd situaties zijn waarbij leerlingen de regels overtreden en zich niet houden aan afspraken. Bij ernstige overschrijdingen van de grenzen zijn maatregelen of straffen nodig. Uiteraard straffen we bij ons op school af en toe leerlingen. We zijn ons er echter ook van bewust dat straffen niet altijd leidt tot de gewenste gedragsverandering, eerder tot meegaandheid: het volgen van de regels uit angst voor maatregelen. Het bezwaar hiervan is dat de leerling niet zelf nadenkt, niet reflecteert op zijn of haar eigen gedrag en op alternatieven voor dat gedrag. Er zijn enkele voorwaarden voor een 'zinvolle' straf, een straf die wel kan leiden tot verandering van

gedrag. Wil een straf zinvol zijn, dan moet rekening worden gehouden met de behoefte van de leerling aan relatie, autonomie en competentie:

- Relatie: we spreken de leerling individueel aan, op zo'n manier dat de relatie niet verbroken is. We laten zien dat het om het gedrag gaat en niet om de persoon. We helpen hem of haar de fout te herstellen. ('Wout, ik vind je een leuke jongen hoor, maar wat je nu hebt gedaan, kan echt niet!')
- Autonomie: We zorgen ervoor dat de leerling mede-eigenaar wordt van het probleem, van het vinden van een oplossing, het maken van een plan en het uitvoeren van dat plan. ('Wat heb je bedacht om dit te gaan oplossen?')
- Competentie: We gaan ervan uit dat de leerling zelf met een goede oplossing komt en die ook uitvoert. En we laten onze waardering blijken als dat lukt. ('Ik weet zeker dat je daartoe in staat bent. Zo ken ik je. Fijn dat je dat zo hebt gedaan!')

Een ander belangrijk aspect van een 'zinvolle' straf is **eigenaarschap**. Straffen kunnen tot gedragsverandering leiden als de dader de straf als zinvol ervaart. Dat gebeurt vaak pas als de leerling mede-eigenaar wordt van het probleem en vervolgens zelf wil nadenken over de oplossing ervan. We steken dus eerst tijd en energie in het bewust maken van de leerling dat het vooral zijn of haar probleem is. Daarna kan de leerling gevraagd worden of hij of zij er iets aan wil doen en indien dat het geval is, luidt de vraag: 'En hoe denk je het op te lossen?' De 'straf' zal dan in het licht komen te staan van 'herstellen': soms daadwerkelijk de (fysieke) schade herstellen, soms het vertrouwen weer winnen, enzovoort.

3.10 Toezicht bij ons op school

Het houden van toezicht is van groot belang wanneer we willen werken aan de veiligheid binnen de school. Leerlingen hebben (naast gelegenheid om te oefenen met zelfstandigheid, en naast ondersteuning daarbij van volwassenen) ook altijd toezicht nodig. Leerlingen houden zich niet vanzelfsprekend aan regels en zijn geneigd grenzen te verkennen. Ze hebben het nodig dat die grenzen worden aangegeven door volwassenen. Bovendien kan in een situatie waarin onvoldoende toezicht en dus onvoldoende 'leiding' is, onveiligheid ontstaan in een groep leerlingen.

De risicovolle periodes op een schooldag zijn de overgangen van bijvoorbeeld de klas naar het gymlokaal of naar het schoolplein, de pauzes op het plein, het overblijven en de tijdstippen vlak voor of vlak na het begin van de school. Wij hebben met ons team duidelijke afspraken gemaakt rondom het toezicht op verschillende plekken en/of gebeurtenissen:

- schoolplein (bij in- en uitgaan van de school)
- schoolplein (pauzes)
- naar de gymzaal lopen
- bij feesten en voorstellingen in de hal
- de toiletten
- de fietsenstalling
- de gangen bij het in- en uitgaan van de klassen.

Behalve de afspraken die we als team hebben gemaakt over ons eigen gedrag bij het toezicht, hebben we samen met de leerlingen geformuleerd welk gedrag van de leerlingen in welke situaties wordt verwacht.

Bij het in- en uitgaan van de school:

Op onze Vreedzame School vinden we het belangrijk dat de kinderen, de ouders en andere bezoekers zich welkom voelen in onze school. We willen aan de kinderen laten merken dat elk kind ertoe doet. Het is belangrijk dat jij er bent! Het in- en uitgaan van de school is een uitgelezen kans om op een ontspannen manier contact te maken met kinderen én ouders uit verschillende groepen. Alle professionals in de school zijn hier zowel in de ochtend als in de middag bij betrokken. We hebben hierover de volgende specifieke afspraken gemaakt:

- De entree van de school ziet er uitnodigend en verzorgd uit.
- Er hangt een grote agenda van de maand (op het prikbord) waarop de bijzondere activiteiten staan, die in die maand plaats zullen vinden.
- Er zijn afspraken over de tijd waarop de deur open- en dichtgaat.
- Een kwartier voor aanvang van de school, gaat één leerkracht alvast op het schoolplein staan en maakt actief contact met de al aanwezige kinderen. Wanneer daar aanleiding toe is, wordt er tijdelijk een leerkracht extra ingezet als pleinvacht.
- De directeur staat in de hal (wisselend bij de kleuteringang of de hoofdingang) en verwelkomt de kinderen en wenst hen goedemorgen/goedemiddag.
- Ook de ouders worden aangekeken en gedag gezegd.
- De leerkrachten verwelkomen de kinderen van hun groep met het geven van een hand.
- Alle professionals hebben een vaste plek bij het in- en uitgaan van de school. Zij houden daarbij ook goed zicht op de gangen.
- De leerkrachten voelen zich verantwoordelijk voor alle kinderen en stralen dit ook uit.
- Er wordt op een vriendelijke doch duidelijke manier omgegaan met telaarcomers. Hier zijn afspraken over gemaakt (zie verzuim-/absentiebeleid van de gemeente Hoorn).
- Na 12.15 en 15.15 uur lopen er elke dag leerkrachten of andere professionals mee 'naar buiten' en gebruiken deze gelegenheid om contact te maken met ouders.

Bij gymnastiek

- We lopen op een afgesproken manier naar de gymzaal en terug naar de school.
- In de kleedkamers gedragen we ons volgens duidelijk afgesproken regels.
- We helpen bij het klaarzetten en opruimen van de materialen.
- We geven bij binnenkomst de gymleerkracht een hand.
- Conflict lossen we met elkaar op bij/tijdens de gym.

Op de gang

- We lopen op een afgesproken manier op de gang.
- We gaan via afgesproken routes naar onze klas.

Tijdens een voorstelling

- We hebben duidelijke regels voor ons gedrag bij een voorstelling en leven die na.

3.11 Leerlingen worden betrokken bij sociale veiligheid

Wij kiezen ervoor als school om bij het bevorderen van de sociale veiligheid binnen de school zoveel mogelijk de leerlingen in te schakelen. Zodra er een gevoel van onveiligheid wordt gesignaleerd, bespreken we dat in het team én we betrekken de leerlingen erbij om na te denken over wat er nodig is om een als onveilig ervaren situatie of locatie weer veilig te maken.

4. Aanpak bij plagen en pesten

We zijn attent op **plaagsituaties** in en rond de school. Plagen speelt zich soms af op de grens van het aanvaardbare, en kan gemakkelijk overgaan in ruzie, of zelfs pesten. We besteden er in de lessen van blok 1 aandacht aan. Als plagen serieus wordt, ondersteunen we de geplaagde leerling om het plagen te laten stoppen en spreken de plager aan op zijn of haar gedrag. Soms schakelen we een buddy in: een medeleerling die de geplaagde leerling helpt er een einde aan te maken.

4.1 Ingrijpen bij pesten: de oplossingsgerichte pestaanpak (OPA)

Hoeveel we ook doen aan preventie, pesten kan altijd nog voorkomen. Als er toch pestincidenten zijn, dan is het uiteraard zaak om eerst na te gaan of aan de preventieve kant nog wel voldoende wordt gedaan, zoals in het voorgaande is beschreven (en of het programma van De Vreedzame School (nog) wel goed wordt uitgevoerd). Maar soms is er meer nodig.

In de eerste plaats vragen we altijd aan andere leerlingen om te helpen. Met name populaire leerlingen kunnen belangrijk zijn als 'verdedigers'.

Als er meer nodig is, biedt De Vreedzame School: de Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA). Deze aanpak bestaat uit een aantal achtereenvolgende gesprekken tussen een leerkracht (of IB-er / anti-pestcoördinator) en leerlingen. Eerst met de gepeste leerling alleen. Vervolgens wordt het probleem breder getrokken, wat op 2 manieren kan gebeuren:

1. met de hele groep wordt het probleem besproken en wordt er met de leerlingen naar een oplossing gezocht. Ook wordt er dan b.v. een maatje gekozen, die het gepeste kind kan ondersteunen. Voordeel van deze aanpak is, dat de hele groep betrokken wordt bij het pestprobleem en daarin wordt aangesproken op de eigen verantwoordelijkheid daarin.
2. het probleem wordt met een zorgvuldig samengestelde groep leerlingen besproken, inclusief de pester(s). Dit is de groep die voor verandering en steun gaat zorgen.

Bij beide varianten van de OPA zijn de volgende elementen van belang: geen schuld, verwijten of straf, we gaan uit van het goede in ieder kind, we moedigen empathie aan, we maken de groep leerlingen die erbij betrokken is verantwoordelijk, het is positief en oplossingsgericht, en de pester krijgt de kans zijn of haar gedrag te veranderen.

In deze OPA worden dus de volgende stappen onderscheiden:

1. **Gesprek met het gepeste kind.** De leerkracht (of een ander teamlid van de school) praat met het gepeste kind over de situatie. De leerkracht maakt een inschatting of het passend is om de situatie met de hele groep te bespreken, of dat er beter een steungroep geformeerd kan worden. De leerkracht overlegt dit ook met het gepeste kind en vraagt of hij of zij hulp wil, en stelt zonodig met hem of haar de steungroep samen. Dit is een gemengde groep van zo'n 5 tot 8 medeleerlingen, waaronder leerlingen die de gepeste noemt als mogelijke helpers, maar ook de pester en meelopers of buitenstaanders; liefst ook met een redelijke verdeling van jongens en meisjes. Het formeren van een effectieve steungroep is echter lastig wanneer het een combinatiegroep betreft. In die situatie zal de leerkracht er eerder voor kiezen om het probleem met de hele groep op te lossen.
We vragen in dit gesprek aan de leerling of hij of zij wil dat de ouders op de hoogte zijn van de gesprekken. Als een externe of een andere volwassene (niet de eigen groepsleerkracht) binnen de school deze gesprekken gaat voeren, lichten we de ouders altijd in.
2. **Gesprek met de klas of de steungroep.** De leerkracht weegt van tevoren af of het verstandig is dat het gepeste kind hierbij aanwezig is of juist niet. In dit gesprek wordt de klas / steungroep uitgenodigd om de gepeste medeleerling te gaan helpen. Ze worden uitgenodigd om met ideeën en voorstellen te komen. Dit alles met als doel dat het pesten moet stoppen.
3. **Tweede gesprek met de gepeste.** Na ongeveer een week bespreekt de leerkracht hoe het nu gaat met de gepeste.

4. **Tweede gesprek met de klas of de steungroep.** Na ongeveer een week is er ook weer een gesprek met de klas of steungroep, waarin een aantal leerlingen of ieder lid de gelegenheid krijgt om te praten over wat hij of zij heeft gedaan.

Soms moet deze cyclus nog een of meerdere keren herhaald worden om er voor te zorgen dat het interactiepatroon blijvend verandert.

4.2. Digitaal pesten

Digitaal pesten, online pesten of cyberpesten is een nieuwe vorm van pesten, maar de basis van de aanpak is dezelfde als bij 'klassiek' pesten. Wat je in het 'echte leven' niet mag, mag je online ook niet! Dat online communiceren anders verloopt dan offline communiceren en risico's met zich meebrengt, daarvan zijn kinderen zich, zeker op de basisschool, nog niet altijd bewust. Daarom vinden wij het belangrijk om kinderen leren om te gaan met sociale media en willen we kinderen opvoeden tot *digitaal* burger.

Als onderdeel van de Vreedzame Schoollessen hebben we duidelijke afspraken gemaakt over digitaal pesten en over online communiceren.

Vanaf het moment dat mobieltjes een rol gaan spelen in de groep gaat de groepsleerkracht met de groep in gesprek over de manier waarop ze hiermee om dienen te gaan. We zetten direct ook op dit terrein een duidelijke norm neer: 'Zo doen we dat hier op school met sociale media!' Overigens hebben we als schoolregel dat leerlingen hun mobieltje inleveren bij de leerkracht, na schooltijd krijgen ze die weer mee naar huis. Het is leerlingen niet toegestaan om een mobieltje bij zich te houden.

Problemen op dit gebied worden direct gebruikt als leermomenten, als een gelegenheid om afspraken te maken over het gebruik van sociale media, bijvoorbeeld een groepsapp.

Ook bij digitaal pesten spelen we zo vroeg mogelijk in op signalen. We stimuleren leerlingen zelf om incidenten direct te melden bij de leerkracht. Vervolgens nemen we onmiddellijk de tijd om hierover met de leerling(en) te praten.

Afhankelijk van wat de betrokken leerling hierin aangeeft en afhankelijk van onze inschatting of dit in de groep besproken kan worden, maken we dit bespreekbaar in de groep. Alleen als de betrokken leerling (eventueel in overleg met zijn of haar ouders) dit zelf wil.

In het kader van De Vreedzame school besteden we vanaf groep 5 geregeld aandacht aan online communiceren en "mediawijsheid".

4.3. Herstelgesprekken

De hiervoor beschreven Oplossingsgerichte pestaanpak is niet altijd mogelijk, of geeft soms onvoldoende resultaat: de pester stelt zijn of haar gedrag niet (voldoende) bij. Soms zijn de peestsituaties zo ernstig dat er iets anders moet gebeuren. Of soms wil de gepeste leerling niet meewerken. Soms valt de pester in herhaling en komt de grens van het toelaatbare in de school in het vizier.

Ter bescherming van de gepeste leerling zullen we – als alle pogingen (inclusief evt. externe hulp zoals b.v. schoolmaatschappelijk werk) geen resultaat hebben gehad - moeten overgaan tot schorsing of verwijdering (zie 6. Bijlage Gedragsprotocol). Een dergelijke noodoplossing is natuurlijk geen oplossing van het probleem. Vaak blijven de leerlingen elkaar ontmoeten in de buurt. Het onopgeloste probleem krijgt dan mogelijk een vervelend vervolg buiten school. Om die reden geven we, voordat de fase van schorsing en/of verwijdering ingaat, aan de betrokkenen een laatste kans om de situatie te herstellen.

We gebruiken hierbij de vorm van herstelgesprekken. De betrokken partijen komen bij elkaar met als doel om de 'schade' te herstellen. Het gaat dan niet alleen om herstel van de (materiële of emotionele) schade, maar vooral ook om het herstel van de relatie. Naast de pester en het

gepeste kind worden bij voorkeur ook anderen (familieleden, vrienden, andere betrokken en evt. een externe hulpverlener) bij het gesprek betrokken. Een voorwaarde voor een dergelijk herstelgesprek is uiteraard dat de pester (en diens ouders) verantwoordelijkheid willen nemen voor het aangedane leed, het verhaal van het gepeste kind (en diens ouders) willen aanhoren, bereid zijn om te luisteren naar de nare gevolgen van het pesten en dat zij bereid zijn excuses te maken. Andersom wordt er van het gepeste kind (en diens ouders) verwacht dat zij willen luisteren naar wat de pester heeft te vertellen en niet slechts veroordelend aanwezig zijn. Van beide partijen wordt een constructieve bijdrage aan het gesprek verwacht. De basisvragen die centraal staan bij herstelbijeenkomsten zijn:

- Wat is er gebeurd?
- Wat dacht je op dat moment en hoe denk je er nu over?
- Wie is er door het gebeurde beschadigd, benadeeld, en hoe?
- Hoe zorgen we ervoor dat iedere betrokkene zijn kant van het verhaal kan laten horen?
- Wat is nodig om te herstellen wat er is gebeurd?
- Wat leren we hierover voor de toekomst?

4.4. Schorsing en verwijdering

Als de veiligheid van leerlingen, leerkrachten, ander personeel of ouders in het geding is, is optreden geboden. Daarbij hoeft het niet alleen om de fysieke veiligheid te gaan; het kan ook de sociale en emotionele veiligheid betreffen. Het betreft leerlingen die het gevoel van veiligheid van anderen schade toebrengen door hun houding of gedrag (te denken valt aan: vechten, slaan, bedreigen, schelden e.d.) waardoor medeleerlingen en/of leerkrachten zich onveilig voelen. Zij kiezen ervoor zich niet aan de schoolregels te houden en op die manier hun verbinding met de groep te verbreken. In geval van (herhaald) fors grensoverschrijdend gedrag door een leerling is het noodzaak om stevig op te treden. In dat geval hanteren wij het "Gedragsprotocol, time-out, schorsing en verwijdering" dat voor alle betrokkenen helder aangeeft welke stappen worden gezet als er sprake is van een (extreme) onveilige situatie. Dit protocol is als bijlage toegevoegd aan dit plan.

4.5 De anti-pestcoördinator

Bij ons op school zijn de teamleden van de stuurgroep belast met de taak om het beleid ten aanzien van pesten te coördineren. zoals eerder genoemd zijn dit: Margreet Stroet, Oonagh Erkens, Martje Duut en Marino van Montfoort. Voor zowel ouders als leerlingen is het echter van belang, dat er tevens 1 teamlid aanspreekpunt is in het kader van pesten en/of sociale onveiligheid. Voor onze school is dat Martje Duut (intern begeleider), zij is de zogenoemde anti-pestcoördinator en aanspreekpunt in deze. Ouders en leerlingen worden jaarlijks hierop attent gemaakt en een poster met haar foto en contactgegevens hangt op meerdere plekken in de school. Wij kiezen ervoor om deze taak mee te nemen in het bredere perspectief van de pedagogische opdracht van de school, en de domeinen van sociale competentie en burgerschapsvorming.

De taakomschrijving van de anti-pestcoördinator en/of stuurgroep Vreedzame School kan de volgende elementen omvatten:

- Ontwikkelen, actualiseren en levend houden van beleid en aanpak m.b.t. burgerschap / De Vreedzame School binnen het curriculum en het sociaal pedagogische klimaat van de school.
- Het bijhouden van literatuur over vakdidactisch onderwijs en zich op de hoogte houden van onderzoek en ontwikkelingen mede in het kader van de wet BiO.
- Adviseren bij de keuze, aanpak en implementatie van nieuwe methodes en/of materialen of software op het terrein van burgerschap/De Vreedzame School.
- Op verzoek fungeren als vraagbaak en luisterend oor voor collega's, ondersteunen van

beginnende collega's op het betreffende vakgebied, bieden van klassenconsultatie en nabespreking.

- Draagt bij aan de versterking van de inhoudelijke kennis en didactiek in het team op het vakgebied.
- Directie adviseren naar aanleiding van de analyse van kengetallen, bij het bieden van een passend onderwijsaanbod op het vakgebied.
- Bewust bezig zijn met goed (vakdidactisch) onderwijs, experimenteren en onderzoeken, deelnemen aan conferenties / studiedagen en informatie doorspelen.
- Bewaken van de kwaliteit van de uitvoering van De Vreedzame School.
- Zorgdragen voor afname kwaliteitszorginstrument Vreedzaam.
- De Vreedzame School zonodig agenderen in de teamvergaderingen.
- Inwerken en coachen van nieuwe leerkrachten m.b.t. dit onderwerp.
- Zo nodig organiseren van ouderbijeenkomsten rondom De Vreedzame School.
- Verzorgen van nieuwsbrieven voor ouders over De Vreedzame School.
- Het zorgdragen voor de zichtbaarheid van De Vreedzame School in lokalen, gangen en andere plekken in en om het gebouw.

4.6. Ouders betrekken bij het veiligheidsbeleid

Wij willen als school graag samen met de ouders optrekken op dit terrein. In het geval van incidenten zoeken we snel contact om samen te bespreken hoe we hiermee om zullen gaan. Maar ook in meer algemene zin willen we ouders bij het veiligheidsbeleid betrekken. Dat doen we door ze te informeren over wat de school doet aan het voorkomen en aanpakken van ongewenst gedrag als pesten. En over bij wie ze terecht kunnen als er iets is. We nemen ouders serieus daarin.

Om er voor te zorgen dat de veiligheid in en om de school iets wordt waarvoor ouders en school zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen, willen we graag weten hoe ouders dit ervaren. Dat onderzoeken we door het 2-jaarlijks uitzetten van een vragenlijst (WMK) onder ouders met vragen over hoe zij de veiligheid in en om school ervaren. Naar aanleiding van de uitkomsten hiervan kunnen we eventueel gerichte stappen ondernemen ter verbetering.

5. Prioriteiten en plan van aanpak voor schooljaar 2017-2018

1. De Grondwet van de school bekend maken bij leerlingen en ouders via het ouderportaal, de website en de schoolgids.
2. Onder de aandacht brengen bij leerlingen en ouders dat Martje Duut de anti-pestcoördinator is bij ons op school.
3. Tweemaal per jaar komt de stuurgroep bijeen om de resultaten van de SCOL met elkaar te evalueren.
4. Leerlingen volgens democratische principes en/of werkvormen betrekken bij het vormen en uitvoeren van het beleid aangaande sociale veiligheid.

6. Bijlage Gedragsprotocol time-out, schorsing en verwijdering

“Regels stel je samen op, grenzen stellen doen wij”.

Naleving van de regels bespreek je met elkaar, grenzen worden bewaakt door ons.

Om op KlimOp zorgvuldig met die regels en grenzen om te gaan hanteren we dit

gedragsprotocol. In het gedragsprotocol staat wat wij van elkaar verwachten. Dit betreft het gedrag van de leerkrachten, de ouders en de kinderen van onze school. Ook beschrijven we wat de school onderneemt indien regels worden overtreden.

We hebben het in dit gedragsprotocol over grensoverschrijdend gedrag. Daarmee bedoelen we gedrag zoals slaan, schoppen of duwen, het bewust vernielen van materialen, storend gedrag in de klas, het uitschelden van een leerling/leerkracht, brutaal gedrag enzovoort.

Wat doen wij bij grensoverschrijdend gedrag:

- De leerling krijgt een time-out bij een andere leerkracht of de directeur, met een taak.
- De leerkracht gaat in overleg met de intern begeleider of directeur over de leerling die grensoverschrijdend gedrag vertoont.
- De leerkracht maakt een aantekening in het leerling-dossier en stelt het kind en diens ouders op de hoogte.
- Bij herhaling worden de ouders op school gevraagd voor een gesprek met de leerkracht en/of directeur. In dit gesprek worden de ouders op de hoogte gesteld van de maatregelen die wij nemen als hun kind weer het ontoelaatbare gedrag laat zien. School zal samen met de ouders trachten het gedrag van de leerling positief te beïnvloeden.
- Mocht de leerling ondanks onze afspraken toch weer grensoverschrijdend gedrag vertonen, zullen we passende maatregelen nemen.

Deze maatregelen zijn:

- Bij eerstkomende waarschuwing = 1 dag uit de groep
- 2de waarschuwing = 2 dagen uit de groep (lpa informeren)
- 3de waarschuwing = 1 week uit de groep (lpa informeren)
- Wanneer het grensoverschrijdende gedrag een peestsituatie betreft, wordt op dit moment de gelegenheid geboden voor een herstelgesprek. Van tevoren wordt goed nagedacht wie een dergelijk gesprek zal leiden en in hoeverre er hulp van een externe bij gewenst is.
- Bij de eerst volgende waarschuwing zal worden overgegaan tot schorsing van school en in het uiterste geval het starten van een verwijderingprocedure.

Na ieder incident wordt contact opgenomen met de ouders door de leerkracht of directeur.

Indien een ander kind de dupe is geworden van grensoverschrijdend gedrag (een peestsituatie), zullen zijn of haar ouders telkens op de hoogte gesteld worden van de acties die wij hebben ondernomen, zij het met inachtneming van de privacy van de betrokkenen.

Bijlage 1:

Datum;

Betreft: grensoverschrijdend gedrag.

Aan de ouders/verzorgers van:

Geachte mevrouw, meneer,

Tot mijn spijt moet ik u melden dat uw dochter/zoon zich vandaag **in de klas** zo misdragen heeft, dat ik mij genoodzaakt zag haar/hem uit de klas te verwijderen en te sturen naar de klas van :
.....voor een time-out plaatsing.

Na een probleemoplossend gesprek is zij/hij na een periode van uur weer in de eigen klas opgenomen.

Ik verzoek u zo spoedig mogelijk contact met mij op te nemen, zodat ik u op de hoogte kan stellen van wat er precies gebeurd is.

Wilt u ook zo vriendelijk zijn ons, door middel van het plaatsen van uw naam en handtekening, te laten weten dat u deze brief hebt gelezen. Uw dochter/zoon dient de brief morgen weer op school in te leveren.

Met vriendelijke groet,

Groepsleerkracht groep ..

Ja, ik heb deze brief gelezen.

Naam:

Datum:.....

Handtekening:

Bijlage 2:

Datum;

Betreft: grensoverschrijdend gedrag.

Aan de ouders/verzorgers van

Geachte meneer/mevrouw,

Tot mijn spijt moet ik u melden dat uw dochter/zoon zich vandaag **tijdens de gymles** zo misdragen heeft, dat ik mij genoodzaakt zag haar/hem apart te zetten voor een time-out plaatsing.

Na een probleemoplossend gesprek is zij/hij na een periode van uur weer in de eigen klas opgenomen.

Ik verzoek u zo spoedig mogelijk contact met mij op te nemen, zodat ik u op de hoogte kan stellen van wat er precies is gebeurd.

Wilt u ook zo vriendelijk zijn ons, door middel van het plaatsen van uw naam en handtekening, te laten weten dat u deze brief gelezen hebt. Uw dochter/zoon dient de brief morgen weer op school in te leveren.

Met vriendelijke groet,

Groepsleerkracht groep

Ja, ik heb deze brief gelezen.

Naam:

Datum:.....

Handtekening:

Bijlage 3:

Datum;

Betreft: grensoverschrijdend gedrag.

Aan de ouders/verzorgers van

Geachte mevrouw, meneer,

Tot mijn spijt moet ik u melden dat Uw dochter/zoon zich vandaag **in de pauze** zo misdragen heeft, dat ik mij genoodzaakt zag haar/hem in de hal te zetten voor een time out plaatsing.

Na een probleemoplossend gesprek is zij/hij na een periode van uur weer in de eigen klas opgenomen.

Ik verzoek u zo spoedig mogelijk contact met mij op te nemen, zodat ik u op de hoogte kan stellen van wat er precies gebeurd is.

Wilt u ook zo vriendelijk zijn ons, door middel van het plaatsen van uw naam en handtekening, te laten weten dat u deze brief gelezen hebt. Uw dochter/zoon dient de brief morgen weer op school in te leveren.

Met vriendelijke groet,

Groepsleerkracht groep

Ja, ik heb deze brief gelezen.

Naam:

Datum:.....

Handtekening:

Bijlage 4:

Datum;

Betreft: officiële waarschuwing grensoverschrijdend gedrag.

Aan de ouders/verzorger van
Adres

Geachte mevrouw, meneer,

Tot mijn spijt moet ik u meedelen dat in verband met ontoelaatbaar gedrag jegens een medeleerling/leerkracht op, een schriftelijke officiële waarschuwing krijgt.

Voordat wij tot deze officiële waarschuwingen zijn gekomen heeft al drie keer een zogenaamde 'time-out'brief gehad, die u heeft moeten tekenen voor gezien. Dit heeft helaas nog niet tot bijsturing van zijn gedrag geleid.

Ik heb datum:..... een gesprek met gehad en hem/haar uitgelegd hoe de procedure bij ons is:

- 3x stop-opdracht met bericht naar ouders/verzorgers.
- 1ste officiële waarschuwingsbrief en gesprek met ouders/verzorgers.
- 2de officiële waarschuwingsbrief en gesprek met ouders/verzorgers.
- 3de officiële waarschuwingsbrief en gesprek met ouders/verzorgers.
- Schorsing van school, waarbij contact met de leerplichtambtenaar volgt.

Uw zoon/ dochter wordt nu;

- 1 dag
- 2 dagen
- 1 week

In een andere groep geplaatst.

In mijn gesprek met, op datum, heb ik belangrijke afspraken met hem/haar gemaakt:

1. ..
2. ..
3. ..

Hoogachtend,

Jolanda Giakouvakis,
Interim-directeur OBS KlimOp

Bijlage 5:

Datum;

Betreft: **schorsing** i.v.m. grensoverschrijdend gedrag.

Aan de ouders/verzorgers van

Tot mijn spijt moet ik u meedelen dat uw dochter / zoon
in verband met ontoelaatbaar gedrag jegens een medeleerling/leerkracht op(datum).....
door mij geschorst is voor de duur van 1 dag: datum

Uw dochter/zoon heeft al eerder dergelijk ontoelaatbaar gedrag vertoond en heeft
daarvoor ... maal een officiële waarschuwing gekregen.

Wij moeten ook de leerplichtambtenaar van dit voorval op de hoogte brengen.

Uiteraard gaan wij er van uit dat deze schorsing er voor zorgt dat uw kind niet weer over de
schreef gaat. Mocht dat wel het geval zijn dan zullen we meerdere dagen tot schorsing over
moeten gaan.

Hoogachtend,

Jolanda Giakouvakis,
interim-directeur OBS KlimOp

Bijlage 6:

Kaart van: naam leerling

Actie	Datum	Kort verslag van grensoverschrijdend gedrag
Time-out 1		Ouders op de hoogte stellen
Time-out 2		Ouders op de hoogte stellen
Time-out 3		Oudergesprek – toelichting rest protocol
1ste officiële waarschuwing 1 dag uit groep met werk naar..		Brief + oudergesprek Rode kaart
2de officiële waarschuwing 2 dagen uit groep met werk naar..		Brief + oudergesprek Lpa wordt geïnformeerd over mogelijke aankomende sch
3de officiële waarschuwing 1 week uit groep met werk naar..		Brief + oudergesprek Lpa wordt geïnformeerd over mogelijke aankomende sch

Schorsing 1 dag thuis		Brief + oudergesprek + melding leerplicht
Schorsing 2 dagen thuis		Brief + oudergesprek + melding leerplicht
Schorsing 1 week thuis		Brief + oudergesprek + melding leerplicht
Start procedure verwijdering van school		
Indien een andere leerling betrokken is bij of de dupe is van grensoverschrijdend gedrag moeten diens ouders op de hoogte gebracht worden van onze genomen acties ('slachtofferhulp')		
Bijlage 7:		
Notitie grensoverschrijdend gedrag		
Betreft:		
Datum:		
Groep:		
Beknopt verslag van het gedrag:		
Handelen leerkracht:		
Maatregelen:		
Notities van gesprek met ouders:		

Gemaakte afspraken met ouders en leerling:

Nazorg:

7. Bijlage Discriminatie en Racisme

Op basis van Artikel 1 van de Nederlandse grondwet zijn discriminatie en racisme op Nederlandse scholen verboden.

Discriminatie kan betrekking hebben op: huidskleur, levensovertuiging, seksuele voorkeur, cultuur en volksgewoonten (kleding, voedsel) of op ziekten. Nederland is een multiculturele samenleving. Dit houdt in dat verschillende groepen uit onze samenleving hun eigen cultuur hebben. De schoolbevolking is een afspiegeling hiervan. Het vraagt extra inzet en aandacht / alertheid om tot een goed pedagogisch klimaat te komen voor alle leerlingen.

Hoewel er in het Wetboek van Strafrecht bepalingen zijn opgenomen op grond waarvan discriminatie niet is toegestaan, zullen we op school dit slechts als uiterste middel inzetten om een probleem rond discriminatie op te lossen. We streven ernaar dat (dreigende) problemen met gesprekken en andere, minder ingrijpende interventies zijn op te lossen.

Behalve de uitgangspunten van de Vreedzame School over hoe we met elkaar omgaan, hanteren we een **gedragscode** om discriminatie en racisme te voorkomen. We verwachten van iedereen binnen de school:

1. Het personeel, de leerlingen en hun ouders worden gelijkwaardig behandeld.
2. Er wordt geen discriminerende taal gebruikt.
3. Er wordt voor gezorgd dat er in school geen discriminerende teksten en/of afbeeldingen voorkomen op posters, in de schoolkrant, in te gebruiken boeken, e-mail e.d.
4. Er worden geen tekens of symbolen gedragen die kunnen worden uitgelegd als zijnde racistisch of anderszins discriminerend zijn.
5. Er wordt op toegezien dat leerlingen en ouders ten opzichte van medeleerlingen en hun ouders geen discriminerende houding aannemen in taal en gedrag.
6. Leerkrachten, leerlingen en ouders nemen duidelijk afstand van discriminerend gedrag en maken dit ook kenbaar.
7. Bij discriminatie door leerlingen wordt melding gemaakt bij de directeur, tevens worden de betreffende ouders ingelicht. De directeur bepaalt welke maatregel passend is of besluit de stappen te volgen zoals beschreven in het Gedragsprotocol (zie 6. Bijlage Gedragsprotocol).

Bij discriminatie door een personeelslid, wordt deze door de directie uitgenodigd voor een gesprek. Bij herhaaldelijk overtreden van de gedragsregels wordt melding gedaan bij het bestuur,

dat vervolgens bepaalt of, en zo ja welke, disciplinaire maatregelen er worden genomen. Bij discriminatie door een vrijwilliger, stagiaires of ouders, worden deze uitgenodigd door de directie voor een gesprek. Bij herhaaldelijk overtreden van de gedragsregels wordt melding gedaan bij het bestuur, dat vervolgens bepaalt of, en zo ja welke, disciplinaire maatregelen er worden genomen. In het uiterste geval kan hierbij worden gedacht aan schorsing of verwijdering/ontzegging van betrokkene tot de school en het schoolterrein. Indien medewerkers zich schuldig maken aan deze vorm van grensoverschrijdend gedrag, dan is dit voor het bevoegd gezag reden om per omgaande rechtspositionele maatregelen te nemen.

8. Bijlage Ongewenst bezoek in en rond de school

Hierbij gaat het om personen die zich in of rond de school ophouden op een manier die sociaal als onaanvaardbaar of ongewenst moet worden beschouwd. Het kan daarbij gaan om intimidatie, mishandeling of criminaliteit (heling, dealen, loverboys) of bijvoorbeeld om ouders die verhaal komen halen bij leerlingen, leerkrachten of directie.

Het gaat dan meestal om zich bevinden op verboden grond (art. 138 WvS) of om lokaalvredebreuk (art. 139 WvS). Deze zaken worden als bedreigend of zeer onprettig ervaren. Zeker als daadwerkelijk sprake is van bedreigingen of als er fysiek geweld wordt gebruikt, heeft dit een negatief effect op het veiligheidsgevoel in en rond de school. Wanneer de persoon in kwestie ondanks een waarschuwing toch terugkomt, dan heeft elke burger in Nederland het recht om een verdachte op heterdaad aan te houden. De directie kan dit recht dus gebruiken om jongeren, ouders of andere lieden aan te spreken als zij ondanks waarschuwingen toch zonder toestemming de school of het schoolplein betreden. Hetzelfde geldt in geval van lokaalvredebreuk.

Hoe te handelen in dergelijke situaties:

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet de politie in te schakelen.

Primair - indien school zelf de situatie afhandelt:

- Personeel van de school kan mensen wegsturen die in en rond de school lopen en daar niets te zoeken hebben en een waarschuwing geven.
- Personeel van de school kan eventueel de ouders/verzorgers van de verdachte jongere informeren en verzoeken om het ongewenste gedrag te doen stoppen.
- De directie van de school kan, wanneer de problemen aanhouden, een schriftelijk toegangsverbod uitreiken of toesturen met een afschrift naar de politie.

Secundair - indien er sprake is van betreding gebouw of terrein ondanks toegangsverbod:

- De school kan dan de betreffende persoon staande houden (zorg voor getuigen) en de politie bellen. Let op: staande houden is niet hetzelfde als vasthouden of opsluiting.
- Betreffende persoon zou dat namelijk kunnen aanmerken als "gijzeling" of wederrechtelijke vrijheidsberoving.
- Bij herhaling of toename (kwantitatief of kwalitatief) van de problematiek kan de school de politie bellen.

9. Bijlage Strafbare feiten

Leerlingen, leerkrachten, schoolleiding, ondersteunend personeel en ouders mogen geen strafbare feiten plegen op school.

Definities:

Strafbare feiten: alle handelingen en gedragingen die op grond van enige Nederlandse wettelijke bepaling als misdrijf of overtreding strafbaar zijn gesteld zoals het in bezit hebben, gebruiken of verkopen van wapens, drugs, alcohol of gestolen goederen. Maar ook vernieling, bekladding, brandstichting, vervuiling en intimidatie vallen hieronder.

Wapens: alle slag-, steek- of stootwapens gedefinieerd in de Wet Wapens en Munitie of ieder voorwerp dat als wapen gebruikt kan worden zoals een schroevendraaier of spuitbus.

Drugs en alcohol: het gebruik van drugs zoals heroïne, cocaïne, XTC e.d. en gedragingen met betrekking tot deze drugs zijn verboden op basis van de Opiumwet en deels ook de Warenwet.

School hanteert een **gedragscode** met betrekking tot dit onderwerp:

- Leerlingen, personeel en ouders mogen geen wapens, vuurwerk of drugs bij zich hebben of gebruiken.
- Het is niet toegestaan om binnen of in de directe omgeving van school enige vorm van wapens voorhanden te hebben.
- De school draagt in de school aangetroffen illegale wapens, drugs en illegaal vuurwerk over aan de politie.
- De school zal bij het aantreffen van alcohol, pornografisch en/of racistisch materiaal (beeld en geluid) intern overleggen en afhankelijk daarvan contact opnemen met de ouders en/of contact opnemen met de politie.
- Sanctionering vindt plaats volgens het Gedragsprotocol.
- Daarnaast kent het strafrecht haar eigen sanctionering: de politie neemt vanuit haar taakstelling contact op met de betreffende ouders.
- De school kan eventuele schade toegebracht aan de school verhalen bij de betrokken leerling en diens ouders.
- De school noteert de overtreding in het betreffende leerlingdossier.
- Ieder personeelslid kan te allen tijde aangifte doen op eigen naam en, in verband met privacy, op die van school.

Protocol Wapens

De school is bevoegd ter controle op de naleving van de verbodsbepalingen:

- de door leerlingen meegevoerde spullen op de aanwezigheid van verboden voorwerpen te controleren, zowel aan kleding als in tassen. In het kader van voorkomen van het schenden van de persoonlijke integriteit worden uitsluitend losse kledingstukken, zoals jaszakken en mutsen afgetast. Jas en broekzakken worden door de leerling leeggemaakt en de eventuele inhoud ervan wordt door hem/haar op tafel gelegd.
- mannen controleren een mannelijke leerling, vrouwen controleren een vrouwelijke leerling.

Protocol alcohol en drugs

- De school verbiedt het om alcohol, drugs of medicijnen, die niet aantoonbaar door een arts zijn voorgeschreven, binnen het schoolgebouw of het terrein van de school binnen te brengen.
- In geval de school kennis heeft, dan wel een redelijk vermoeden heeft, dat een persoon drugs/medicijnen binnen het schoolgebouw of het schoolterrein heeft gebracht of voorhanden of op andere wijze onder zich heeft, wordt deze persoon bewogen tot afgifte van deze goederen, onder de verantwoordelijkheid van de schoolleiding. De school geeft hiervoor geen schadevergoeding en is niet aansprakelijk voor schade, in welke zin dan ook, welke voortvloeit uit deze maatregel.
- De schoolleiding treedt in overleg met de politie voor advies over het correct afhandelen van de ontstane situatie.

10. Bijlage Protocol Sociale Media

Dit protocol is bedoeld voor personeelsleden, leerlingen, ouders/verzorgers en mensen die op een andere manier verbonden zijn aan school. De richtlijnen in dit protocol hebben enkel betrekking op schoolgerelateerde berichten of wanneer er een overlap is tussen werk, school en privé.

Zowel voor ouders, leerlingen als personeelsleden hanteren wij als uitgangspunt: DENK NA voor

je iets plaatst op sociale media. Zie afbeelding onderaan deze bijlage.

Voor alle gebruikers (personeel, leerlingen en ouders/verzorgers)

- Het is leerlingen en medewerkers niet toegestaan om tijdens de lessen actief te zijn op sociale media, tenzij door de schoolleiding respectievelijk de leerkracht hier toestemming voor is gegeven.
- Het is betrokkenen toegestaan om kennis en informatie over school en de leden van de schoolgemeenschap te delen, mits het geen persoonlijke of vertrouwelijke informatie betreft en andere betrokkenen niet schaadt.
- De betrokkene is persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud welke hij/zij publiceert op sociale media.
- Elke betrokkene dient zich ervan bewust te zijn dat de gepubliceerde teksten en uitlatingen voor onbepaalde tijd openbaar zullen zijn, ook na verwijdering van het bericht.
- Het is betrokkenen niet toegestaan om foto-, film- of geluidsopnamen van schoolgerelateerde situaties op de school- en/of persoonlijke media te zetten, tenzij degenen die afgebeeld of hoorbaar zijn, hier toestemming voor plaatsing hebben gegeven.
- Het is personeel niet toegestaan om met een privé account “vrienden” te worden met leerlingen op sociale media.
- Alle betrokkenen nemen de fatsoensnormen in acht. Als fatsoensnormen worden overschreden (b.v. pesten, kwetsen, stalken, bedreigen, zwartmaken of anderszins beschadigen) dan neemt de schoolleiding passende maatregelen.

Voor personeel tijdens werksituaties

- Het personeel heeft een bijzondere verantwoordelijkheid bij het gebruik van sociale media: privémeningen van personeelsleden kunnen eenvoudig worden verward met officiële standpunten van de school. Indien een personeelslid deelneemt aan een discussie die op enigerlei wijze) te maken heeft met obs KlimOp, dient de medewerker te vermelden dat hij/zij daar werkzaam is.
- Als online communicatie dreigt te ontsporen, dient de medewerker direct contact op te nemen met de directie om de te volgen strategie te bespreken.
- Bij twijfel of een publicatie in strijd is met deze richtlijnen, neemt de medewerker contact op met de schoolleiding.

Voor personeel tijdens privésituaties

- Het is de medewerker toegestaan om school/werkgerelateerde onderwerpen te publiceren mits het geen vertrouwelijke of persoonsgebonden informatie over de school, de personeelsleden, leerlingen, ouders en andere betrokkenen betreft. Tevens mag de publicatie de naam van de school niet schaden.
- Het is medewerkers niet toegestaan standpunten/overtuigingen uit te dragen welke in strijd zijn met de visie en missie van obs KlimOp.
- Indien een personeelslid deelneemt aan een discussie die (op enigerlei wijze) te maken heeft met obs KlimOp, dient de medewerker te vermelden dat hij/zij daar werkzaam is.
- Indien de medewerker over obs KlimOp publiceert, dient hij/zij het bericht te voorzien van de mededeling dat de standpunten en meningen in het bericht de eigen, persoonlijke mening zijn en los staan van eventuele officiële standpunten van obs KlimOp.

Sancties en gevolgen voor medewerkers en leerlingen

- Personeelsleden die in strijd handelen met dit protocol maken zich mogelijk schuldig aan plichtsverzuim. Alle correspondentie omtrent dit onderwerp wordt opgenomen in het personeelsdossier.
- Indien de schoolleiding de wijze van communiceren door een personeelslid als grensoverschrijdend kwalificeert, dan wordt dit gemeld bij het bovenschools bestuur.
- Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar

OPENBARE BASISCHOOL
KlimOp

medewerkers toe rechtspositionele maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing, berisping, ontslag en ontslag op staande voet.

- Leerlingen en/of ouders die in strijd met dit protocol handelen, maken zich mogelijk schuldig aan verwijtbaar gedrag. Alle correspondentie omtrent dit onderwerp wordt opgenomen in het leerlingdossier.
- Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar leerlingen en/of ouders toe rechtspositionele maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing en verwijdering van school.
- Indien de uitingen van leerlingen, ouders of medewerkers mogelijk een strafrechtelijke overtreding inhoudt, zal door de schoolleiding aangifte bij de politie worden gedaan.

Voor je iets plaatst op:

D = **D**oet het er toe?

E = Is het **E**erlijk?

N = Is het **N**odig?

K = **K**lopt het?

N = Is het **N**etjes?

A = Is het **A**ardig?

